

GAGNKVÆMNI OG ÁBYRGÐ Í VERKI

ÞJÓNUSTUMÍÐSTÖÐ VESTURBÆJAR

- Í ÞÍNU HVERFI

Þátttaka íbúa í sveitarfélögum

Nokkur erlend dæmi um
dreifstýringu og möguleika íbúa á
lýðræðislegri þátttöku

Óskar Dýrmundur Ólafsson
Framkvæmdastjóri Vesturgarðs

Til umfjöllunar

- Skandinavía:
 - Bergen, Osló, Kaupmannahöfn, Gautaborg, Malmö, Stokkhólmur, Bodö.
- Hvað eykur þátttöku?

Skandinavía

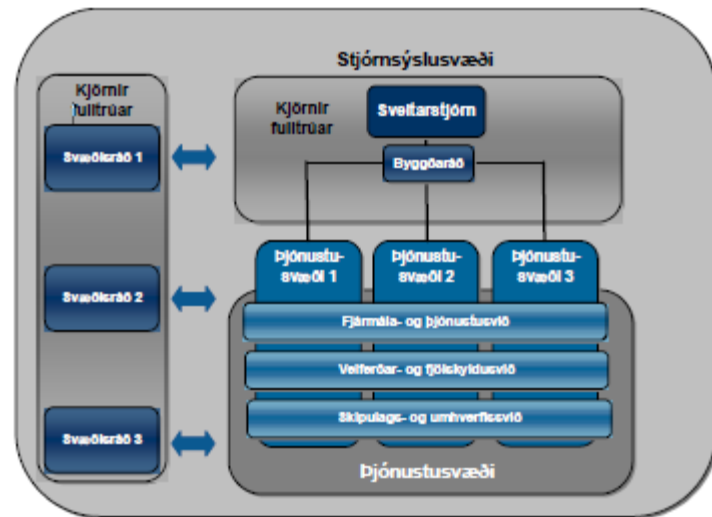
Almennt

- Þjónustan og völd færð markvisst frá ríki til sveitarfélaga uppúr árinu 1990
- Íslendingar sækja fyrirmynd að [lögum](#) um reynslusveitarfélög árið 1994.
- Dreifstýring til hverfis- og svæðisráða:
 - Bydel með byråd (Danska)
 - Statsdel med statsnämnd (Sænska)
 - Ólík orð eftir sveitarfélögum: Kommitté, styre osfrv
 - Urban district council og boroughs (enska) og stadtbezirke (þýskaland)

Bodö

- Eitt af 430 sveitarfélögum í Noregi
- Kosið beint í svæðisráð (5 – 9)
- Kosið beint í bæjarráð (39)
- Sinna nærpjónustu

Mynd 9. Uppbygging sveitarstjórnar og svæðisráða í Bodö.

Skandinavía

Samanburðarrannsókn á 6 sveitarfélögum

- Bergen – Osló – Kaupmannahöfn – Malmö – Gautaborg – Stokkhólmur
- Til skoðunar í rannsókninni:
 - Þátttaka íbúa
 - Hlutverk stjórnámamanns í hverfisráði
 - Samspil hverfisráða og sveitarstjórna
 - Skilvirkni í þjónustu
 - Samspil þjónustu, stjórnsýslu og stjórn mála
 - Stofnanaumgjörð
 - Tími
 - Stjórn mála
 - Samband flokkastjórn mála og dreifstýringar

Skandinavía

Samanburðarrannsókn á 6 sveitarfélögum

- Helstu niðurstöður:
 - Ekki fannst marktækt samhengi
 - Milli íbúafjölda og stærðarhagkvæmni 4500 – 65000 íbúar)
 - Samspil miðlægrar stjórnsýslu og hverfisráða hefur myndað togstreitu
 - Hefur skapað vandamál í stefnumörkun og jafnræði

Skandinavía

Samanburðarrannsókn á 6 sveitarfélögum

- Helstu niðurstöður:
 - Þátttaka íbúa var meiri þar sem að
 - Kosið var beint í hverfis- og svæðaráð
 - Þar sem fjölbreyttari þjónusta var flutt á forræði hverfis- og svæðisráða
 - Íbúar höfðu meira um þjónustuna að segja

Hvað eykur þátttöku íbúa?

- Hvernig tengjum við betur saman lýðræðislega niðurstöðu við framkvæmd?
- Hvernig stuðlum við að valdeflingu okkar? (Empowerment to the people)

Hvernig má fjölga möguleikum til þátttöku?

Rafrænt lýðræði

**Þátttaka íbúa í
Fjárhagsáætlanagerð**

Hverfisráð

Umræðustjórn

Möguleikar til þátttöku

Medborgardialoger - metoder

Foto i verkligheten
Medborgar jury Open space Ungdomsforum
E-petitioner
Fokusgrupper Trygghetsvandringar
E-paneler Brainstorm
Kartan
Rådslag Walk and talk
Gatufrågor Klagomålssysteme
Medborgarbudget
Ungdomsråd Öppna möten Tältet

Fleiri heimildir

- [Nýjar leiðir í eflingu sveitarstjórnarstigsins](#)- Nefnd innanríkisráðherra um eflingu sveitarstjórnarstigsins
- [Vettvangsferð til sveitarfélaga á norðurlöndunum](#) – Stjórnkerfisnefnd Reykjavíkurborgar
- Bäck, Henry; Gjelstrup, Gunnar; Helgesen, Marit; Johansson, Folke; Klausen, Jan Erling: [Urban political decentralisation, six Scandinavian cities](#), Urban and regional research international volume 5, VS verlag für sozialwissenschaften: Wiesbaden, 2005.

